

วาทกรรมทางการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
:ศึกษาระณีเขตเลือกตั้งภายในเจริณและ เขตเลือกตั้งสวณหลวง

พันตำรวจโท ทรงพร สารพานิช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-791-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VOTERS AND POLITICAL DISCOURSE
: A CASE STUDY OF PASICHAROEN
AND SUANLUANG CONSTITUENCIES

POL.LT.COL. SONGPORN SARAPANICH

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

ChulalongKorn University

1996

ISBN 974-634-791-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   วาทกรรมทางการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษากรณีเขต
เลือกตั้งภายใน จรัญและ เขตเลือกตั้งสวนหลวง
โดย   พันตำรวจโท ทรงพร สารพานิช
ภาควิชา   การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร

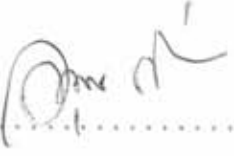
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ หุ่นสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคล้า)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ทรงพร สารพานิช , พันตำรวจโท : วาทกรรมทางการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
: ศึกษากรณีเขตเลือกตั้งภามิเจริญและเขตเลือกตั้งสวนหลวง (VOTERS AND POLITICAL DISCOURSE
: A CASE STUDY OF PASICHAROEN AND SUANLUANG CONSTITTUENCIES)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร, 141 หน้า. ISBN 974-634-791-8

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาให้เห็นถึงการประสานร่วมกันของวาทกรรมของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับวาทกรรมของนักการเมืองจึงทำให้นักการเมืองนั้นได้รับการเลือกตั้งภายใต้กรอบแนวความคิดเรื่องวาทกรรมของ มิเชล ฟูโกต์

โดยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวาทกรรมของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 2 เขต คือ เขตภามิเจริญและเขตสวนหลวง

จากการศึกษาพบว่า ในเขตภามิเจริญและเขตสวนหลวงนั้น ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีวาทกรรมในเรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างกัน การที่นักการเมืองมีวาทกรรมสอดคล้อง กับวาทกรรมของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งทำให้นักการเมืองผู้นั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การปกครอง
สาขาวิชา ..... การปกครอง
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

C532067 : MAJOR DEPARTMENT OF GOVERNMENT

KEY WORD: VOTERS / POLITICAL DISCOURSE

SONGPORN SARAPANICH, POL. LT. COL. : VOTERS AND POLITICAL DISCOURSE : A CASE STUDY OF PASICHAROEN AND SUANLUANG CONSTITUENCIES. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. CHAIYAN CHAIYAPORN, Ph. D. 141 pp. ISBN 974-634-791-8

This thesis intends to study the consistency between the voters' political discourse on members of the parliament and the political discourse on politicians that entails the victory over the election of the politicians. The study of discourse in this thesis is undertaken in a Foucauldian framework.

The scope of the study is confined within the comparison between the political discourses of the voters of two constituencies, namely Pasricharoen and Suanluang.

After undertaking the research, it is found that in Pasicharoen and Suanluang, the voters have different discourses as regards members of the parliament. The politicians who offer political discourses consistent with the voters' political discourses on members of the parliament is prone to be elected.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การปกครอง

สาขาวิชา.....การปกครอง

ปีการศึกษา.....2539

.....

ลายมือชื่อนิสิต..... 8V.๗.๖. ๑๑. *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "วาทกรรมทางการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษากรณี เขตเลือกตั้งภาชีเจริญและเขตเลือกตั้งสวนหลวง" สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ ในการที่ท่านได้รับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลีมณี เป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร เป็นกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้อุทิศเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้

ส่วนด้านการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมและการเก็บข้อมูล ได้รับความกรุณาในการให้ ข้อมูลจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจากเขตภาชีเจริญและเขตสวนหลวง ได้รับความช่วยเหลือในการค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดหลายแห่ง

นอกจากนี้ ยังได้รับความปรึกษา กำลังใจ จากเพื่อนร่วมรุ่น เพื่อน จากน้องๆ ใน คณะที่คอยกระตุ้นตลอดเวลา

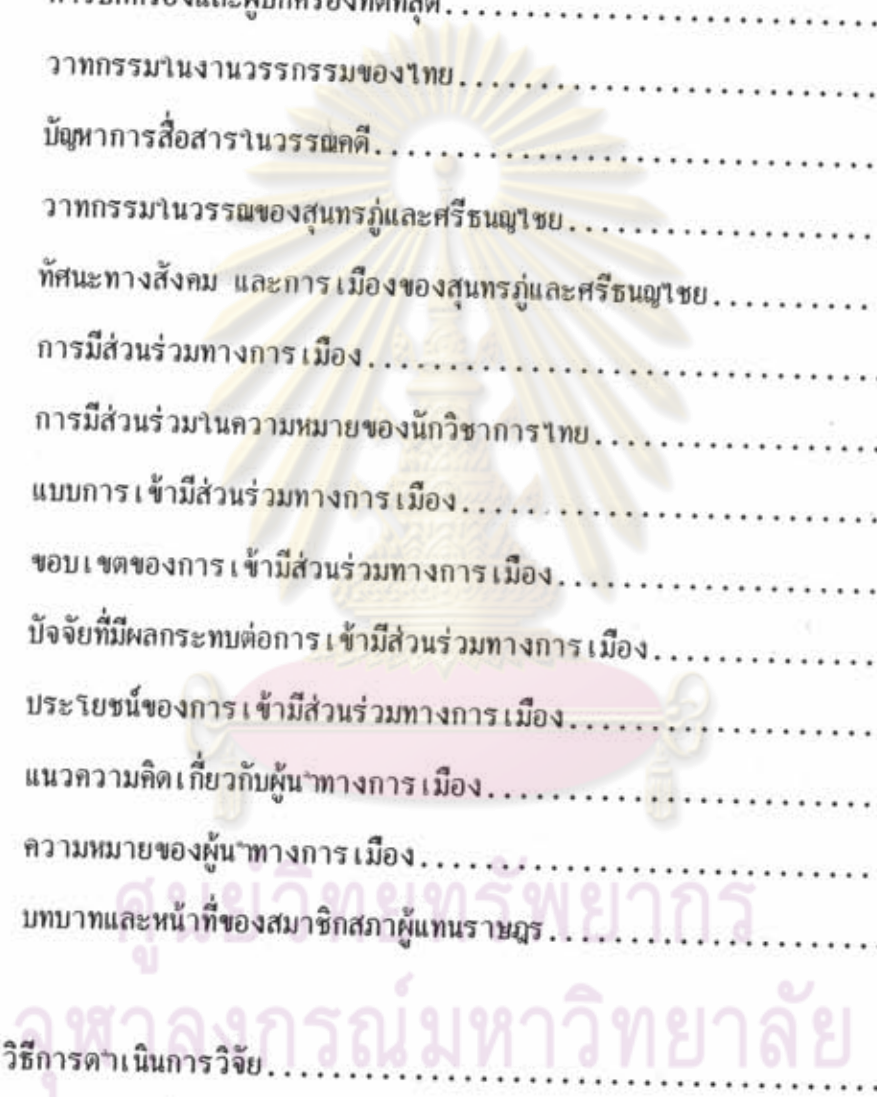
จึงกราบขอบพระคุณและขอขอบคุณทุกท่าน ทั้งที่ได้กล่าวนามและมีได้กล่าวนามมาไว้ ณ ที่นี้ด้วยและขอให้ท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ ตลอดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พันตำรวจโท ทรงพร สารพานิช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
สภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์.....	4
วิธีการศึกษา.....	5
2. แนวคิดและทฤษฎี.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพความรู้และการทำความเข้าใจ.....	6
ความหมายทางจิตวิทยา.....	6
ความหมายทางปรัชญา.....	8
ความหมายทางสังคมวิทยา.....	9

ส่วนประกอบที่สำคัญของกระบวนการติดต่อสื่อสาร.....	14
แนวคิดของ มิเชล พูโรต์.....	16
พุทธศาสนากับวาทกรรมในการเมืองไทย.....	22
การปกครองและผู้ปกครองที่ดีที่สุด.....	23
วาทกรรมในงานวรรณกรรมของไทย.....	30
ปัญหาการสื่อสารในวรรณคดี.....	32
วาทกรรมในวรรณของสุนทรภู่และศรีธนญชัย.....	33
ทัศนะทางสังคม และการเมืองของสุนทรภู่และศรีธนญชัย.....	34
การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	35
การมีส่วนร่วมในความหมายของนักวิชาการไทย.....	42
แบบการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง.....	42
ขอบเขตของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง.....	46
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง.....	47
ประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง.....	48
แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง.....	49
ความหมายของผู้นำทางการเมือง.....	51
บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	56
<p style="text-align: center;"> </p>	
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	64
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	65
การสร้างแบบสอบถาม.....	67
การใช้สถิติในงานวิจัย.....	69
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การพิสูจน์สมมติฐาน.....	109
5. บทสรุป.....	110
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	119
รายการอ้างอิง.....	120
ภาคผนวก.	
แบบสอบถาม.....	126
ประวัติผู้เขียน.....	147

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
2	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง.....	74
3	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควร เน้นบทบาทใดมากที่สุด.....	75
4	ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	76
5	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 2 เขต เรื่อง วาทกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนการได้รับเลือกตั้ง.....	81
6	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 2 เขต เรื่อง วาทกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลังจากการได้รับเลือกตั้ง.....	84
7	ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ วาทกรรม คุณสมบัติ และลักษณะ เฉพาะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	87
8	ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ ปัญหาด้านใดของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งของท่านที่ท่านต่อต้านมากและยอมรับไม่ได้.....	93
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง บทบาทด้านต่างๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของท่าน.....	95
10	เปรียบเทียบความคิดเห็น เรื่อง เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง.....	96
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นส่วนตัวในการประเมินผลงานของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของท่าน.....	98

12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องด่วนที่ท่านอยากได้จากท่าน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของท่าน.....	99
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องคุณสมบัติที่ดีของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่ดีในเขตเลือกตั้งของท่าน.....	101
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเรื่องหลักเกณฑ์ในการพิจารณา คุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของท่าน.....	102
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเรื่องคุณสมบัติของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของ ท่านมีคุณลักษณะที่ขัดแย้งกันหรือมีเฉพาะคุณลักษณะบางด้าน ท่านจะพิจารณา เลือกผู้สมัครในเขตเลือกตั้งของท่านอย่างไรที่มีคุณลักษณะใดบ้าง.....	103
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของท่านอย่างไร.....	104
17	เปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง.....	105
18	เปรียบเทียบวาทะกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับเขตเลือกตั้ง.....	106
19	เปรียบเทียบคุณสมบัติและลักษณะเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้ง.....	107
20	เปรียบเทียบผลงานและวาทะกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต เลือกตั้ง.....	108